

Adsız Romanı

SEMA SOYKAN

Karadeniz'in azgın dalgalarının vurduğu Sinop kıyılarında doğdu. Yazar, işkâdını, köşe yazarı, aktivist, araştırmacı; önceliği kadın, sağlık ve çocuk olan pek çok sivil toplum kuruluşu üyesi. Kadın dayanışmasını ve töreyi de anlatan, *Aşk Her Kadına Yakışır* romanının yazarı.

soykansema@hotmail.com

semasoykan

soykansema

soykansema

tamadres.com

Adsız Roman

© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Kapak Tasarımı Füsün Turcan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Murat Can Açıkan

ISBN 978-605-171-855-2

1. Basım: Kasım 2018

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29

Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 10905

Sema Soykan

ADSIZ ROMAN

1864

ÇERKES SÜRGÜNÜ
VE SOYKIRIMI

ALFA

İÇİNDEKİLER

1.	On İki Yıl Sonra İstanbul	7
2.	Neri'nin Yaşamöyküsü	21
3.	Sürgün	40
4.	1864 – Tarihe Yolculuk	51
5.	İlk Satırlar (Adsız Roman - Bölüm 1 - Hamuçka Köyü)	55
6.	Kurtarıcı (Adsız Roman - Bölüm 2 - Hanuko Ahmet)	64
7.	Suphi-Selma Doğan Ailesi (Adsız Roman - Bölüm 3 - Alkas'ın Dilinden Jankat)	81
8.	Sabır (Adsız Roman - Bölüm 4 - Epieğu Köyü) (Adsız Roman - Bölüm 5 - Hacı İbrahim Ağa Kızı Setenay) (Adsız Roman - Bölüm 6 - Yürekten Sevene Bahane Gerekti Unutmak İçin)	107
9.	Bahane, Bulmak İsteyen İçin Vardır (Adsız Roman - Bölüm 7 - Sükûnetle Bekleyiş) (Adsız Roman - Bölüm 8 - “Her Seçiş Bir Vazgeçştir” Jean Paul Sartre)	146
10.	Kuşku (Adsız Roman - Bölüm 9 - Liman ve Yolculuk) (Adsız Roman - Bölüm 10 - 1864 Mart Sonu)	164
11.	Cesaret Korkudan Gelir (Adsız Roman - Bölüm 11 - Sinop'ta Başlayan Yeni Hayat)	188
12.	Hesaplaşma (Adsız Roman - Bölüm 12 - Jankat)	221
13.	Rüya (Adsız Roman - Bölüm 13 - Evlilik Rüyası)	266
14.	Plan	280
15.	Adsız Roman (Adsız Roman - Bölüm 14 - Karar)	299

tamadres.com

1

ON İKİ YIL SONRA İSTANBUL

“Ey, yedi tepeli İstanbul... Çağlar boyu farklı uygarlıklara ve kültürlerle ev sahipliği yapan, Avrupa ile Asya’yı kesiştiren, üç imparatorluğun başkenti büyüğü şehir. Döndüm, bak yine buradayım. Acıyla hatırladığım geçmişimi değiştiremeyeceğini, acımasızca aldığın sevdiklerimi geri veremeyeceğini biliyorum. Bu yüzden senden önce özgürlüğümü istiyorum. Biraz olsun iltimas geçersen bana, gizlersen on iki milyonun arasına ve yolumu şansla kesiştirirsen geçmiş günlerin hatırına, bak gör nasıl da yeneceğim gaddar dedemi. Vakit hesaplaşma vakti,” dedi hayatını kabusu çeviren dedesi Suat Parker’e ithafen.

İstanbul demek, bir süreliğine daha esaret ve kuşku demektir Neri için. Ancak eğer ki kuşkularında haklı çıkarsa ve her şey planladığı gibi olursa, işte o zaman yıllarca hayalini kurduğu hayata kavuşabilecekti.

* * *

Aylardan şubat.

İstanbul’a geleli bir hafta olmuştu. Çocukluğunda özgürce gezemediği, on iki yıldır da ülkesinden uzak yaşadığı için öz-

lemle, her köşesini keşfetme arzusuyla, ama aynı zamanda da takip edilme korkusuyla atıyordu adımlarını.

Neri, sağ elinde tuttuğu sararmış, köşeleri yıpranmış karta tekrar baktı ve başını kaldırarak sokağın sonundaki tabelayı okudu. Burası çocukluğunda annesiyle birkaç kez geldiği anti-kacıydı. Her gittiğinde kendisine oyuncak hediye eden Suphi Amcaya ya da çocukluğunda hayran olduğu –çok değil, birkaç kez gördüğü ama her gördüğünde sürekli okuyup ders çalıştığı için kendisiyle ilgilenmeyen– Aras Abiye rastlama ihtimalini düşününce heyecanlandığını, kalp atışlarının adımları gibi hızlandığını fark etti. Eh kolay değildi, yıllar sonra geçmişinden bir ize, sese, tanıdık bir yüze rastlayacaktı. Neyse ki tanınmayacak kadar değişmiş ve büyümüştü. Ayrıca aklından geçenler ve yaptığı planlar yüzünden okunmuyordu. Derin bir nefes aldıktan sonra antikacının kapısını yavaşça açtı ve içeriye doğru seslendi:

“Merhaba, Suphi Doğan Beye bakmıştım,” dedikten sonra dikkatli adımlarla yürümeye, bir yandan da etrafı incelemeye başladı. Eski eşyaların yenileri dışında yeni bir şey yoktu. Yine her şey çok sıkışık yerleştirilmişti, ama bir o kadar da etkileyiciydi. Solunda duran oymalı, sedef kakma ahşap berbere ve hemen bitişiğindeki bir metrelik ihtişamlı bronz kadın heykeline çarpmadan geçmeye çalışırken, bakışları sırrı dökülmüş varak aynadaki görüntüsüne takıldı: Bazen çok özlüyordu uzun saçlarını, ama tanınmamak için değişmesi gerektiğinden büyütüyordu özlemini.

Arkaya doğru derinleşen dükkânın ortasına kadar gelmişti ki, “Hoş geldiniz, babam burada yok, ben yardımcı olayım,” diyerek kendisini karşılayan Aras Abisini gördü. On iki yıl önce kendisinden beş yaş büyük olduğu için adının ardına abi

getiriyordu, ama aradan geçen zaman bu farkı göz ardı ettirecek kadar uzundu. Biraz daha dikkatle bakarsa anılarının canlanacağından, dayanamayıp genç adamın boynuna sarılacağından, yaşadıklarını oracıkta anlatıp bütün planını bozacağından korkunca, bakışlarına ve mimiklerine ihtar çekti. Ciddi, mesafeli, duygudan yoksun bir ifade takınarak sol kolunun altına sıkıştırdığı porselen küpü genç adama uzattı.

“Peki, o zaman size göstereyim. Kıymetli bir parça olduğunı zannediyorum. Üstelik imzalı.”

“Evet, gayet iyi görünüyor.”

“Benim bu küpü acilen satmam lazım.”

Küpü alıcı gözle incelemesini beklediği Aras’ın bunun için herhangi bir şey yapmadığını, aksine telefonundan mesaj yazmakla meşgul olduğunu görünce, ilgiyi üzerine çekmek adına sesini biraz daha yükseltip devam etti:

“Aslında aile yadigarı... Maalesef saklama şansım yok. Yeni evime de götürmek istemiyorum. Batıl inanç diyebilirsiniz, ama bana uğursuzluk getireceğini düşünüyorum. Daha önemlisi, acilen paraya ihtiyacım var ve bu işi bugün halletmem lazım. Bana yardım ederseniz bekleyeceğim, ama ısrarla mesajlaşıyorsanız söyleyin, başka yere gideyim.”

Neri konuşurken bir yandan da Aras’taki mükemmel değişimi inceliyordu. Boyu hatırladığından daha uzundu.

Atletik vücuduna bakıp o yıllarda sıksa denecek kadar zayıf olduğunu hatırladı. Saçları alnına düşecek, hatta toplanacak kadar uzamıştı. Gözleri, tam hatırladığı gibi kömür karası ve içi bal rengi hareli, elmacıkkemikleri belirgin, burnu bir heykeltıraşın elinden çıkmış kadar muntazamdı. O zamanlar on yedi yaşında olduğuna göre şimdi yirmi dokuz olmalıydı. Sanata, edebiyata, tarihe meraklı olduğu geldi aklına. Son

karşılaştıklarında üniversiteye hazırlanıyordu. Hangi üniversiteyi okuduğunu merak ettiyse de sormadı. Neyse ki Aras kendisini tanımamıştı. Ki bu gayet normaldi. Çünkü laciver-te yakın mavi gözleri dışında, o yıllardaki Neri'yle benzerliği kalmamıştı. O eski ele avuca sığmayan, çok konuşan, dalgalı sarı saçları beline kadar uzanan hafif tombul kız gitmiş, yerine kısa siyah saçlı, zayıf bir kız gelmişti. Biraz da meraklı, sabırsız ve asi...

“Anlaşıldı. Mesajlaşmanız daha uzun süreceğe benziyor. Özel işlerinizi iş dışında halletseniz diyorum. Cidden acelem var.”

Sorusuna imanın, ses tonuna öfkenin ilştğini fark eden Neri, “Hadi ama Neri. Buraya geliş amacını unuttun galiba. İşini bir an evvel hallet ve çık,” diyerek kendisini uyardı. O esnada duyduğu ayak seslerinden içeriye birinin girdiğini anlayınca korkudan kaskatı kesildi. Başını çevirip arkasına bakmaya cesaret edemiyor, ama korktuğunu da Aras’a belli etmek istemiyordu.

Neri'nin tedirgin tavrını fark eden Aras, genç kızı şüpheyle ve dikkatle süzdükten sonra içeri giren kargo elemanı ile selamlaştı ve gönderilerin faturasını –genç kızın göreceği şekilde- görevliye uzattı. Ardından rahatlatmak ister gibi Neri'ye gülümseyerek baktı ve “Sanırım beni yanlış anladınız. Özel bir mesajlaşma değil. Babam arkadaşının yanına gitti, yardımcısı da yemekte. Aslına bakarsanız ben idareten bakıyorum ve benim de birazdan çıkmam gerekiyor. Babama gecikip gecikmeyeceğini soruyordum ki o sırada siz geldiniz. İçiniz rahat olsun, babam gelince işinizi mutlaka halledecektir,” dedi.

“Sizce çok bekler miyim?”

“Sanmıyorum. Malum, hasta ziyareti... Peki, siz iyi misiniz? Bir anda renginiz attı da.”

“İyiym, iyiym. Açlıktan olmalı. Küpe siz bakamaz mısınız acaba? Dedim ya, acil diye...”

“Verin, bakayım. Babam kadar olmasa da ben de biraz anlarım.”

Neri, Aras’a küpü uzatırken, ahşap masaya dizini çarpınca küp elinden kayarak masanın üzerine devrildi. Silikonla yapıştırılan kapağın çatladığını gören Aras, telaşla,

“Keşke biraz daha dikkatli tutsaydınız,” dedi.

“Elimden çekmeye çalışmasaydınız böyle olmazdı.”

“Münakaşa etmek istemiyorum. Siz haklı olun. Neyse bedeli ödeyeceğim.”

Aras, cümlesi biter bitmez cep telefonuna düşen mesajı okudu ve “Nihayet... Babam yola çıkmış. Sizin beklediğinizi de yazmıştım. ‘Mutlaka beklesin, bir yere gitmesin, hemen geliyorum yazmış. Yol açıksa yarım saate kalmaz burada olur.”

“İyi de trafik varsa kim bilir kaçta gelir. Üzgünüm ama o kadar bekleyebileceğimi zannetmiyorum.”

“Ben de sizin için başka ne yapabileceğimi bilmiyorum. Adım Aras. Buyurun, bu da yeni işyeri kartımız. Üzerine şahsi numaramı da yazıyorum.”

Neri bir yandan oraya tekrar gelmesinin doğru olup olmayacağını kafasında tartıyor, bir yandan da masanın sol tarafındaki duvarda asılı duran kamayı inceliyordu. Annesinin, anneannesinden kalan hançer, kama ve kılıçtan oluşan –sonrasında bazılarını satmak zorunda kaldığı– koleksiyonunu hatırlayınca, paradan ve ısrardan vazgeçti.

“Peki, o zaman yerine çok beğendiğim bu kamayı emanet alıyorum.”

“Üzgünüm ama bunu alamazsınız. Bir arkadaşından babama emanet... Kaç defa soran oldu, vermedi. Sanırım sahibinin gelip isteyeceğini düşündüğü için yıllardır saklıyor.”

“Burası bir işyeri, dükkânda teşhir edilen eşyalar satılıktır. Ayrıca sahibi için kıymetli olsa, emin olun şimdiye kadar çoktan gelir alırdı. Kim bu kadar kıymetli bir kamayı emanet bırakır ki? Muhtemelen ölmüştür, babanız boş yere bekliyordur. Zaten ben de emanet olarak alıyorum. Paramı alınca kıymetli kamanızı geri veririm.”

Neri cümlesini tamamlar tamamlamaz kapıya yönelmişti ki, Aras’ın seslendiğini duyunca durdu.

“Adınız, telefonunuz, size nasıl ulaşacağım? Telafi etmek için yemeği ben ısmarlasam...”

“20.00’da Agora Meyhanesi,” dedikten sonra yasemin esanslı sabun kokusunu ardında bırakan Neri hızlı adımlarla dışarı çıktı. Bir anıdan kurtulmuş olmanın verdiği rahatlığı biliyordu. Neredeyse geçmişi hatırlatacak tek eşya bırakmamıştı hayatında. Ama küpten kurtulmak nedense düşündüğü kadar hafifletmemişti yüreğini. Belki de karşılığında –o an bilme- se de atalarının tarihine şahitlik yapmış, Çerkes-Rus savaşına imza atmış ve kendi hayatında da önemli bir yeri olacak– çok değerli bir emaneti almanın verdiği ağırlıktandı.

Yaklaşık bir saat kadar sonra Aras’ın babası Suphi Doğan nefes nefese dükkâna girdi. Heyecanla Aras’ı dinledikten sonra önce Neri’nin masanın üzerinde unuttuğu eski karta, ardından da uzun uzun küpe baktı. Duvardaki kamayı emanet aldığını duyunca manidar bir şekilde gülümsedikten sonra, Neri’ye ve ailesine dair hiçbir şey bilmeyen oğluna durumu belli etmemek ve oğlunun kızıdan bir şeyler öğrenip öğrenmediğini anlamak için, “Nasıl bir kızdı oğlum, adını, soyadını söyledi mi? Kimmiş, kimin nesiymiş?” diye sordu.

“Hayır, baba, kim olduğuna dair hiçbir şey söylemedi. Kısa, siyah saçlı, mavi gözlü, sanırım yirmi, yirmi beş yaşlarında...

Biraz asabiydi, ama en fazla dikkatimi çeken yanı bir hayli tedirgin oluşuydu. Nasıl desem, bir şeylerden korkuyor ya da kaçıyor gibiydi... Konduramıyorum ama açıkçası suçluymuş gibi davranıyordu. Bu arada akşam Agora'ya gideceğini söyledi. Sanırım parasını vermemiz için yerini duyurmaya çalıştı.”

Babasına söyleme gereği duymadığı, Neri'ye dair aklında kalan diğer özellikler ise, keskin bakışları, makyajsız olmasına rağmen porselen görünümlü yüzü, büyüleyen gözleri, oldukça düzgün vücut hatları ve ukalalık ile kendine güven arasındaki o hassas çizgideki tavrıydı. Ve tavrından etkilenmek ile tarzından hoşlanmak arasında anlamlandıramadığı duygu.

Suphi Doğan yıllar önce Bahar Hanıma –annesi Neriman Hanıma armağan etmesi için– verdiği küpü tanıdığını gizleyerek, önce küpün çatlayan kapağını inceledi, ardından sağa sola birkaç kez salladı ve “Galiba bunun içinde bir şey var,” diyerek dar ağızlı porselen küpü tek hamleyle kırdı.

Aras, küpten dökülen notlara ve beyaz çiçekli patiska ile rulo yapılmış, mavi kurdeleyle sıkıca bağlanmış bir düzine A4 kâğıdına şaşkınlıkla bakarken, Suphi Doğan yazılanları incelemeye başlamıştı bile.

“İnanılır gibi değil. Bunların bir kısmı Adıge dilinde, bir kısmı Osmanlıca yazılmış. O kadar eski ki. Nereden bakarsan yüz, yüz elli yıllık. Ne yazık ki ben anlamam, ama bizim Çerkes Yenai Çerkesce olanları okuyup çevirebilir. Osmanlıca olanları da esnaf arkadaşlara gösterebilirim. Mutlaka onu da tercüme ettirecek birilerini buluruz.”

Ardından kurdeleyi açtı ve yazılanlara göz gezdirdikten sonra, “Bunlar da Türkçe yazılmış. Gözlerime inanamıyorum... Öylesine şaşkınlığım ki, ne diyeceğimi bilmiyorum. Birisi küpün içine Çerkes Soykırımını anlatan bir romanın taslağını

saklamış oğlum. Sanırım o kişi Neriman Hanım. Tahminim doğruysa, küpü bırakan kız, bir müşterimin, yani yıllar önce ölen Bahar Hanımın kızı. Neriman Hanımın da torunu.”

Ayrı kalem ve el yazısıyla yazılan, diğerlerinden ayrı duran Türkçe mektubu da okuduktan sonra şaşkınlığı ve telaşı had safhaya çıkmıştı Suphi Doğan’ın.

“Bir dakika... Nasıl olur, bu mektup... Bu tarih... Çok tuhaf... Aman Allahım, böyle bir şey mümkün olabilir mi? Yok, hayır... Mutlaka bir yanlışlık olmalı...”

Heyecandan daha fazla devam edemedi Suphi Doğan. Tarih, el yazısı, okudukları, bir türlü gözünün önünden gitmiyordu. Sesinin ve elinin titremesini durduramayacağını, şaşkınlığını gizleyemeyeceğini anlayınca, Aras’a belli etmemek için hemen dışarı çıktı. Hararetli ve uzun bir telefon görüşmesi yaptıktan sonra geri döndü. Hızla masasının arkasında duran eski tip, döküm demir kasaya yöneldi, mektubu kasaya sakladı ve kasanın içinde destelenmiş halde duran parayı zarfa koyup Aras’a uzattı.

“Oğlum, senden çok önemli bir şey istiyorum. Bu kızı hemen bul ve kim olduğunu öğren. Eğer adı Neriman’sa, Bahar Hanımın kızı, yani Suat Parker’in torunuysa kızı bu parayı ver ve Çerkes dilinde yazılmış mektupları göster. Osmanlıca ve Türkçe yazılmış olanları şimdilik vermeyelim. Hepsini incelemek, okumak istiyorum. Biliyorsun ki Çerkes tarihi ve sürgünde yaşananlar her zaman ilgimi çekmiştir. Birkaç gün sonra versek de olur. Ayrıca kızın neden burada olduğunu, ne yapmaya çalıştığını da öğrenmelisin. Ne kadarını öğrenebilirsen oğlum... Her ayrıntı inan ki çok önemli.”

“İyi de baba, kız ne telefon bıraktı, ne de adres. Sadece akşam nerede olacağını söyledi. Kaldı ki, hırsız olmadığı ne ma-

lum. K p başkasının olamaz mı? Dedim ya, kız biraz tedirgin ve tuhaftı.”

“Elbette olabilir. Kesin bir şey söyleyemem. İşte bu yüzden bizzat öğrenmeni istiyorum ya. Kız tahmin ettiğim kişiye, korkuyor olması gayet normal. Hatta tek başına sokağā çıkması bile oldukça tehlikeli. Bak oğlum, Bahar Hanımı çok severdim, çok kıymetli bir m şterimdi. Burayı ilk açtığım zamanlardan tanırım kendisini. Hatta müşteriden öte, bizde hakkı vardır.”

Cümlesini bitirir bitirmez oğluna baktı. Sağlıklı olduğu için önce Allah’a ş k rle, sonra Bahar Hanıma minnetle gülümsedi ve daha fazla detaya girmeden devam etti.

“Neyse bir açıklığa kavuşsun bakalım, o zaman etraflıca konuşuruz.”

“Eğer mektuplar kızın ailesine aitse neden bazılarını saklıyoruz? Bu telaşını ve gizemini cidden anlayamıyorum baba. Beni şaşırtıyorsun.”

“Anlamayacak bir şey yok oğlum. Mektuplar kızın ailesine ait ise tabii ki vereceğiz.”

Böyleydi babası. Ketumdu. Yıllarca devlet memurluğu yapmış, 1980 darbesinde fikirlerini cesurca ve ulu orta söylediği için kaç kez memleketin ücra yerlerine sürülmüş, doğru bildiğini söylemekten vazge emeyince çok sevdiği öğretmenlikten istifa etmek zorunda kalmıştı. Antikalara, anı kokan yılanmış eşyalara gençliğinden beri meraklı olduğu için gittiği, gezdiği yerlerden eski eşyalar toplamış ve istifa edince de topladıklarının sermaye yapıp burayı açmış, dürüstlüğü ve eli açıklığı sayesinde de güvenilen, danışılan, eşyanın değerini veren esnaf olarak tanınmıştı. Babasının çok fazla  erkes dostu vardı ve dostları her fırsatta dükkâna gelir, birlikte saatlerce tarihten

konuşurlardı. Çocukluğundan beri Kuzey Kafkasya-Rusya-Osmanlı arasında geçen savaşa ve sonrasında yaşananlara dair sohbetlerin içinde olduğu için Aras'ın da Çerkes tarihi ve sürgün konusunda hatırı sayılır bilgisi vardı. Babası kadar olmasa da, merakı da...

Babasından daha fazla laf alamayacağını iyi bilen Aras, ısrar etmedi, "En iyisi akşam Agora'ya gitmek, bu gizemli kızın kim olduğunu bizzat öğrenmek," diye düşündü.

* * *

Saat: 20.30.

Aras restorana kasıtlı olarak Neri'nin söylediği saatten yarım saat kadar geç gitti. Eğer yanında birileri varsa, telefon numarasını isteyip oradan ayrılacaktı. Neyse ki düşündüğü gibi olmadı. Neri sağdan ikinci masada tek başına oturmuş, telefonuyla meşguldü.

Neri, Aras'ı karşısında görünce, gülümseyerek ayağa kalktı ve eliyle karşısındaki sandalyeyi işaret etti ve "Hoş geldin," dedi. Herkesten uzak kalmak isterken güvenilir biriyle yakınlaşmanın, hüzünlü anıların içinde kaybolmak isterken belki de en doğru kişi tarafından bulunmanın huzuru, sakinliği vardı gülümsemesinde. Ve tabii ki kendisini tanıyıp tanımadığına dair merakı da...

"Adım Aras. O telaş içinde belki unutmuşsunuzdur diye... Malum, hitap ederken lazım olacak."

"Hımm, anladım. Aras... Yanına abi ya da bey gibi bir ek ilave edeyim mi, yoksa sadece Aras demem yeterli mi? Ben de Neri."

"Aras demen yeterli... Neri... İlginç isim. Bir ismin kısaltılmışı mı?"

“Evet, Neriman’ın.”

Aras babasının tahminin doğru olduğunu anlayınca rahatladı, aynı zamanda da onu yakından tanımak için sabırsızlanmaya başladı. Önce yemek için Agora’yı neden seçtiğini sordu.

Neri, “Ailemden kalma alışkanlık diyelim. Öfkelerini, sevinçlerini burada paylaşırlarmış. ‘Burada yalnız olmaz insan, herkes senin gibidir, doludur. Zihni boş olan geçerken uğramaz, illaki vardır, ya neşesi ya yası ya da tasası,’ derdi babam,” diyerek özetledi.

Her ikisi de temkinli ve meraklı başladı sohbete. Neri Aras’ı tartıyor, dedesiyle bağlantısının olma ihtimalini yokluyordu. Aras ise babasının tanıdığı, kendisinin ise ilk defa karşılaştığını sandığı bu ilginç kızın kim olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Neri’nin kendisine güvenmediği takdirde gerçekleri saklayacağını ya da yalan söyleyeceğini tahmin edebiliyordu. Korkuları olan insanların şüpheli ve güvensiz, güvensiz insanların endişeli ve önyargılı olduğunu bildiği için de Neri’nin her sorusunu dürüstlikle ve samimiyetle cevapladı.

Babasının memuriyeti nedeniyle Türkiye’nin birçok yerini gezmişti. Sanat tarihi ve arkeoloji okumuştı. İstanbul’da sanata düşkünlüğüyle bilinen büyük bir ailenin kurduğu vakfın yöneticiliğini yapıyor, farklı kültür-sanat işleriyle de uğraşıyordu. Dönemsel olarak başka şehir ve ülkelerde de arkeolojik kazılara katılmıştı. Annesi ev hanımıydı, iki kız kardeşi evli ve çocukluydu, ama kendisi bekârdı. Her şey gayet normal görünüyordu. Bu kadar sıradanlığın içinde sıra dışı bir şeyler aramak için insanın sıra dışı yaşamışlığı ve korkuları olması lazımdı ki, o da Neri de ziyadesiyle mevcuttu.

Aras ne kadar yeltendiyse de o gece Neri’nin hayatına dair pek bir şey öğrenemedi. Uzun süre yurtdışında yaşamıştı. Eği-

timini orada tamamlamıştı, ama artık İstanbul'da yaşayacaktı. İnternet üzerinden uluslararası firmalara ürün tedariki yapıyordu. Antika küpü acil satmak istemesi, şu an işlerinin iyi gitmediğine işaret sayılabilirdi. Ya da henüz bilmediği başka bir sebebe...

Neri ailesine dair hiçbir şey anlatmasa da, soru ve konu ailesine her geldiğinde telaşla konuyu değiştirmeye çalışsa da, konuşmasından, tavırlarından gözlemlediği kadarıyla güvenilir bir kıza benziyordu. Belki babası için fuzuli ama kendisi için önemli bir detay, muhtemelen sevgilisi yoktu.

Aras daha fazla zorlayıp Neri'yi tedirgin etmek istemedi. Çünkü bu kızda onu çeken bir şeyler vardı. Güzelliği bir yana, gizemli ve kendine güvenli tavrıyla hem aradaki mesafeleri yok edip yakınlaşmaya meylettiren hem de mesafe koyup uzak durmaya mecbur eden duruşuna hayran kalmıştı.

Ceketinin cebinde sakladığı sararmış, yıpranmış bir düzine kâğıdı masanın üzerine koyan Aras, "Neri, sana önemli bir şey söylemem gerekiyor. Getirdiğin küpün içinden bu kâğıtlar çıktı. Bir de kurdeleyle rulo yapılmış sayfalar dolusu yazı. Ama sana ait olup olmadığını bilmiyorum. Küpün aile yadigarı olduğunu söylediğin için ailene ait olabileceğini düşündüm," dedi.

Neri, telaşlı, tedirgin ve şaşkın bir yüz ifadesiyle, "Zannetmem, ama emin değilim. Olabilir de... Peki baktın mı, neler yazıyor?" diye sordu.

"Birkaç tanesine babamla birlikte hızlıca göz attık. Çerkes dilinde ve Osmanlıca yazılmış... Epey eskiler. Hatta bazıları o kadar silik ki, zor okunuyor. İstersen babamın arkadaşına tercüme ettirebiliriz. Seni burada bulup bulamayacağımdan emin olmadığım için diğerlerini getirmedi. Aslına bakarsan

babam, Çerkes göçüne ait yazılar olduğunu görünce okumak istedi. Ben de önce seni bulmak istedim.”

Neri duydukları karşısında epey rahatlamıştı. Demek ki kâğıtlar annesine ya da babasına ait değildi. Anneannesinin de Çerkesce ya da Osmanlıca okuyup yazabildiğini düşünmüyordu. Muhtemelen daha eski zamanlardan, Çerkes atalarından hatıra olduğu için saklanmış olabilirdi. Türkçe yazılı olanların da anneannesinin okuduğu tarih kitaplarından koparıp sakladığı yazılar olduğunu zannettiği için üzerinde fazla durmadı. Zira hatıralara çok düşküncü anneanesi. Yazmayı öğrendiğinde kullandığı defterini, ona yazdığı küçük notları bile son nefesine kadar özenle sakladığı gelince aklına, hüznüyle gülümsedi.

Kâğıtları Aras’ın elinden yavaşça aldı, kıvrılan uçlarını eliyle düzelterek açtı, birkaç dakika baktıktan sonra tekrar Aras’a uzattı.

“Bunlar şimdilik sende dursun. Senin için de uygunsa yarın tercüme ettirelim. Bakalım neler yazıyor.”

Yarın için sözleşmek Neri’den etkilenen Aras’ın çok hoşuna gitmişti. Aras’ın eve bırakmak için ısrar etmesi de Neri’nin...

Neri’nin tarifi üzerine arabayı düşük gelirliilerin oturduğu bir semtin karanlık sokaklarından birine sokan Aras, dört katlı eski binanın önünde durdu. Geldikleri mahallenin, güzel ve genç bir kadın için tehlikeli olduğunu aklından geçirdiyse de bunu ona söyleyerek mahcup etmek istemedi. Yanmayan sokak lambası yüzünden karanlığa mahkûm edilmiş sokağa park etmeye çalışırken, arkasında park halinde duran lüks aracı göremedi ve aracın sol köşesine hafifçe çarptı. Arabanın alarmının sinir bozucu sesinin gecenin sessizliğinde yankılanışının ve mahalle sakinlerinden birkaçının atletleriyle camdan bakışının verdiği tedirginlik yetmezmiş gibi, bir de Neri çanta-

sından çıkardığı anahtarla alarmı susturunca, Aras kendisini tuhaf bir senaryonun içinde figüran gibi hissetti.

“Nasıl yani? Neri, bu araba senin mi?”

“Kısmen.”

“Anlamadım, ne demek kısmen?”

“Fiziki olarak evet demek...”

“Çok ilginç! Böyle bir semt, bu araba... Daha tuhafı ne biliyor musun? Bu arabayı satarak ömür boyu karnını doyuracak paraya sahip olma imkânın varken, elindeki antikayı satarak üç-beş öğünün parasını çıkarmaya çalışıyorsun. Neri, bana açık ol lütfen. Hepimiz yanlışlar yapabiliriz. Her şeyi açıkça anlattırsan sana yardımcı olabilirim.”

Neri, Aras'ın neyi ima ettiğini çok iyi anlamış ve bu ithamdan çok rahatsız olmuştu. Kendisi hakkında olumsuz düşünmesinden dolayı değil de, bir delilik yapıp polise gitme ihtimalinden dolayı.

“Sanırım büyük bir hata yaptım. O da ilk günden seni adam yerine koyup güvenmek oldu. Resmin görünen yüzünden ilerisini göremeyecek kadar körsün. Senin içini rahatlatmak için açıklama yapmaya mecbur değilim Aras. Nasıl istiyorsan öyle düşünebilirsin. Ancak şunu da bil ki, herkes senin kadar şanslı doğmuyor ve kararlarını özgür iradesiyle veremiyor. Bazılarının şans olarak gördüğü imkânları reddetmenin bedelini cecurca ödüyorum. Bugüne kadar çok bedel ödedim. Çok dar görüşlü insan tanıdım. Senin de onlardan farkın olmadığını anladım. Sevdiğim insanların yokluğuyla öyle ağır sınıandım ki, bir günlük dostun yokluğu emin ol hiç umurumda olmayacak. Sen hâlâ meseleyi yemek parası zannediyorsun öyle mi? Çok yazık, çooook!” dedikten sonra hışımın arabadan indi ve arkasına bile bakmadan apartmana girdi.